

Informace Národního bezpečnostního úřadu k zajištění personální bezpečnosti jako druhu ochrany utajovaných informací v rámci předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v roce 2022

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) stanoví, že nezbytnou podmínku pro umožnění přístupu fyzické osobě k utajované informaci (národní nebo cizí moci) stupně utajení Důvěrné a vyšší je, až na přesně definované výjimky v § 58 zákona, především odstavec 1 a 6, a dále v § 60 a v § 62 zákona, držení platného osvědčení fyzické osoby, o jehož vydání rozhoduje [opět s přesně definovanými výjimkami v § 140 odst. 1 písm. a) a v § 141 odst. 1 zákona] Národní bezpečnostní úřad po provedení bezpečnostního řízení podle Části čtvrté zákona.

Bezpečnostní řízení je zákonem definovaný proces, jehož naplnění v co nejkratším možném čase je kromě obsahu věcných zjištění odvislé také od součinnosti prověřované fyzické osoby i jejího zaměstnavatele, ale i od personální kapacity Národního bezpečnostního úřadu a s ním na bezpečnostním řízení spolupracujících subjektů (především orgánů státu, ale i právnických osob).

S ohledem na výše uvedené Národní bezpečnostní úřad v rámci příprav na výkon předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v roce 2022 (dále jen „Předsednictví“) dopisem ze dne 3. 4. 2019 písemně oslovil bezpečnostní ředitele ministerstev a ústředních orgánů státní správy (osloveno 17 subjektů, které každoročně potvrzují důvodnost největších počtů žádostí o vydání osvědčení fyzické osoby). Tyto s odkazem na usnesení vlády č. 451/2018 požádal o sdělení kvalifikovaného odhadu u kolika míst nebo funkcí se v daném subjektu předpokládá v souvislosti s Předsednictvím nově vyžadovat přístup k utajované informaci stupně utajení „Důvěrné“, „Tajné“, příp. „Přísně tajné“ a kolik těchto míst nebo funkcí bude obsazeno fyzickými osobami, u nichž bude nutné provést z tohoto důvodu bezpečnostní řízení podle zákona. Záměrem Národního bezpečnostního úřadu bylo na základě znalosti těchto počtů zanalyzovat možnosti úřadu, především jeho personální kapacitu, a přijmout opatření potřebná pro zajištění realizace předpokládaného počtu bezpečnostních řízení v souvislosti s Předsednictvím.

Následným rozhodnutím vlády - usnesení č. 729/2019 - byl však stanoven maximální celkový počet nových, dočasně přijatých zaměstnanců pro všechny úřady na 200 a do současné doby panuje nejasnost, o kolik se navýší počet žádostí o vydání osvědčení fyzické osoby o žádosti z důvodu přístupu k utajované informaci v rámci Předsednictví, jež by měl Národní bezpečnostní úřad zpracovat do poloviny roku 2022. Toto se aktuálně projevilo ve zpracování personálních projektů, které každoročně zpracovávají ministerstva a další ústřední správní úřady a do 31. 7. předkládají Národnímu bezpečnostnímu úřadu (§ 72 zákona). Vyplývá z nich závěr, že nárůst počtu těchto žadatelů nemohou jednotliví zpracovatelé upřesnit, neboť se bude odvíjet z aktuálních požadavků v rámci příprav na Předsednictví, ale Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo spravedlnosti se shodují, že by neměl být nijak vysoký.

Národní bezpečnostní úřad tedy pokládá za nutné konstatovat, že doposud nedisponoval a ani nyní nedisponuje relevantními podklady, na jejichž základě by mohl provést zhodnocení, je-li nutné přijmout některá konkrétní opatření k zajištění realizace všech bezpečnostních řízení v souvislosti s Předsednictvím v požadovaném čase (včetně odůvodnění případného reálného požadavku na posílení jeho personální kapacity).

Pokud by tedy v následujícím čase Národní bezpečnostní úřad obdržel, nad rámec v personálních projektech avizovaných počtů, řádově stovky žádostí o vydání osvědčení fyzické osoby z důvodu přístupu k utajované informaci v rámci Předsednictví, nebylo by v jeho personálních kapacitách zpracovat je všechny v požadovaném čase.

V případě každé jedné žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby, u žádostí z důvodu přístupu k utajované informaci v rámci Předsednictví nevyjímaje, je nutné mít vždy na vědomí, že bezpečnostní řízení je proces, který má svou náplň danou zákonem. Je tedy třeba zajistit, aby tato žádost byla podána na Národním bezpečnostním úřadě s dostatečným časovým předstihem před prvním přístupem k utajované informaci, k němuž má vydané osvědčení fyzické osoby opravňovat (minimálně ve lhůtách, které jsou uvedeny v zákoně pro provedení bezpečnostního řízení - § 117 odst. 1, popř. § 94 odst. 4). Dále aby tato žádost splňovala všechny náležitosti stanové zákonem a příslušným prováděcím předpisem a zároveň prověřovaná osoba byla v průběhu bezpečnostního řízení schopna rychlé a vstřícné komunikace s Národním bezpečnostním úřadem, bude-li tato důvodná.